

Jaarverslag 2014

Inhoudsopgave

1.	De werking van Antwerp Tax Academy.....	5
1.1.	Achtergrond.....	5
1.2.	Doelen	6
1.3.	Onderzoeklijnen.....	7
1.3.1.	Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat	7
1.3.2.	Belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap	8
1.3.3.	Fiscaal federalisme	9
1.3.4.	Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief.....	10
1.4.	Ondersteunende faculteiten en instellingen.....	10
1.5.	Organen.....	11
1.5.1.	Directiecomité	11
1.5.2.	Algemene ledenvergadering	11
1.6.	Publiciteit.....	11
2.	Onderzoek.....	12
2.1.	Lopend doctoraatsonderzoek	12
2.2.	In 2014 afgerond doctoraatsonderzoek.....	13
2.3.	Onderzoeksfinanciering.....	13
2.3.1.	Huber & Crommen PhD Research Grant	13
2.3.2.	KPMG PhD Research Grant.....	13
2.3.3.	Deloitte PhD research Grant	13
3.	Activiteiten	14
3.1.	Groot Fiscaal Verkiezingsdebat	14
3.2.	Studienamiddag: De fiscale aspecten van de zesde staatshervorming	14
3.3.	Data Mining for Auditing and Fraud Protection.....	14
4.	Onderzoeksprojecten	15
4.1.	Toegekende onderzoeksprojecten.....	15
4.1.1.	FWO Project.....	15
	Titel: Trusting our institutions: compliance in taxation and the ethics of good governance (Vertrouwen en instituties: belastingplicht en de ethiek van goed bestuur)	15
4.1.2.	BOF Project.....	15
4.1.3.	Projecten Steunpunt Fiscaliteit en begroting:.....	15
4.1.4.	PHD Research grants:	16
4.1.4.1.	Huber & Crommen	16

4.1.4.2.	KPMG.....	16
4.1.4.3.	Deloitte PhD research Grant	16
4.2.	Aanvragen voor onderzoeksprojecten.....	16
4.2.1.	SBO – IWT (RESET).....	16
4.2.2.	FWO.....	17
5.	Samenwerking.....	17
5.1.	Akkoord met FOD Financiën.....	17
5.2.	Contract met de Vlaamse Gemeenschap.....	17
5.3.	Overige samenwerkingsverbanden.....	17
6.	Financiële situatie.....	18
7.	Verdere planning.....	19

1. De werking van Antwerp Tax Academy

1.1. Achtergrond

Het interfacultair instituut voor belastingwetenschap 'Antwerp Tax Academy' (ATA) werd opgericht op 20 november 2012 en is een samenwerking tussen de faculteiten Rechten, Letteren & Wijsbegeerte, Toegepaste Economische Wetenschappen, Politieke en Sociale Wetenschappen en Antwerp Management School.

Het maatschappelijk doel van de Antwerp Tax Academy bestaat in het bevorderen, faciliteren en uitvoeren van multidisciplinair fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek.

De uitbouw van de moderne sociale welvaartsstaat zoals die zich sinds de vorige eeuw heeft voltrokken, heeft ertoe geleid dat de overheid steeds meer wordt bevraagd. Naast het vervullen van klassieke overheidstaken (ordehandhaving, defensie en justitie) komt de overheid om redenen van elementaire sociale rechtvaardigheid ook actief tussen in het herverdelen van de welvaart. Tal van transfermechanismen onder de vorm van belastingen en sociale zekerheidsbijdragen zijn hiervan het bewijs. De overheid werpt zich echter ook op als aanbieder van allerlei collectieve voorzieningen, zoals in de gezondheidssector, in het onderwijs, in de transportsector (openbaar vervoer, weginfrastructuur), in de cultuur- en sportinfrastructuur enz. De realisatie van al deze taken vergt enorme budgettaire inspanningen waarbij belastingen een centrale rol vervullen (financiële functie). Samen met de verruimde overheidsfunctie is echter ook de eendimensionale visie op de rol van belastingen geëvolueerd. Naast een zuiver financiële functie worden belastingen ook als beleidsinstrument gehanteerd (regulerende functie). Het fiscale instrumentarium wordt dan gebruikt om een bepaald gedrag van de belastingplichtigen te stimuleren (bijv. investeringen, sparen, tewerkstelling) c.q. te ontmoedigen (bijv. milieuvervuiling, delokalisering van bedrijven). De studie van de belastingen kent daarom zeer uiteenlopende dimensies. Vragen zoals “wanneer belastingen heffen?” en “welke belastingen heffen?”, behoren tot de leer van de openbare financiën. Vragen zoals “hoe de belastingen vestigen en invorderen?” en “welke waarborgen toekennen aan de belastingheffende overheid resp. aan de belastingplichtigen?”, worden gerekend tot de rechtswetenschap.

Maar ook nog andere disciplines zoals psychologie, ethiek, geschiedenis, economie en sociologie zijn geïnteresseerd in de belasting. Vooral de niet-financiële functies van de belastingen wekken deze interesse.

Deze multifocale benadering van belastingen vormt samengevat de belastingwetenschap, die dienstig kan zijn bij het doorgronden van de fiscale kennis- en beleidsvragen waarmee de hedendaagse samenleving wordt geconfronteerd.

De globalisering van het economisch verkeer, een toenemende mobiliteit van bedrijven en personen met de daaraan verbonden problemen van migratie en integratie van bevolkingsgroepen, de meergelaagdheid van de samenlevingsstructuren als gevolg van o.m. de uitbouw en verdieping van (bestaande) (supra)nationale structuren (bijv. de Europese Unie, de federalisering van nationale staatsverbanden), de solidariteit tussen staten, bevolkingsgroepen en individuen binnen deze gewijzigde structuren, vormen slechts enkele van de zovele uitdagingen en evoluties waarmee de belastingwetenschap te maken heeft.

Antwerp Tax Academy wil een interfacultair onderzoeksplatform bieden om de fiscale

onderzoeksinspanningen vanuit een multidisciplinaire invalshoek te consolideren en verder uit te bouwen.

Het wil in de eerste plaats een ontmoetingsplaats bieden voor academici verbonden aan de Universiteit Antwerpen om hun fiscaal onderzoek beter op elkaar af te stemmen en om de multifocale dimensie ervan scherper te stellen. Het wil voorts een hefboom bieden om de samenwerking met andere binnenlandse en buitenlandse fiscale onderzoeksinstituten (verder) uit te bouwen. Tenslotte wil het een forum bieden voor overleg en samenwerking met beleidsverantwoordelijken en voor valorisatie en verspreiding (door lezingen en vormingsprogramma's) van de bereikte onderzoeksresultaten.

Het interfacultair instituut is thans administratief verankerd in de faculteit Rechten.

1.2. Doelen

Antwerp Tax Academy, als een multidisciplinair en interfacultair instituut voor fiscale studies, heeft de volgende doelstellingen:

- het leveren van een bijdrage aan de belastingwetenschap (s.l.) en derhalve aan de samenleving door fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek, academische vorming en wetenschappelijke dienstverlening op het domein van de belastingen in de ruime zin van het woord;
- op een georganiseerde en gebundelde wijze meer zichtbaarheid geven aan de inspanningen die op het vlak van onderzoek, vorming en dienstverlening reeds door de verschillende onderzoeksgroepen, faculteiten, departementen en medewerkers werden geleverd op het terrein van de fiscaliteit;
- zorgen voor duidelijke externe erkenning, zowel internationaal als nationaal, van de fiscale deskundigheid en capaciteiten die aanwezig zijn aan de Universiteit Antwerpen en aan de Antwerp Management School;
- mobiliseren en versterken van het aanwezige potentieel aan onderzoekers en deskundigheid met het oog op het vormen van een voldoende kritische massa om de Universiteit Antwerpen en Antwerp Management School volwaardig te laten participeren in belangrijke internationale en nationale onderzoeksprogramma's;
- bieden van een onafhankelijk, open en pluralistisch academisch platform waar ook wetenschappers van buiten de Universiteit Antwerpen en Antwerp Management School terecht kunnen voor multidisciplinair fiscaal onderzoek;
- zorgen voor een duidelijk institutioneel academisch aanspreekpunt voor externen (individuele onderzoekers alsook onderzoeksinstituten) op zoek naar onderzoek, vorming of dienstverlening; het ontwikkelen en ondersteunen van specifieke vormingsinitiatieven op fiscaal vlak; het instandhouden en activeren van een open en levensbeschouwelijk pluralistisch platform voor samenwerking tussen het academische milieu (universiteiten, hogescholen) en de samenleving (overheden, bedrijven, belangengroeperingen enz.).

1.3. Onderzoeklijnen

Momenteel is Antwerp Tax Academy gericht op drie onderzoeklijnen. Een vierde onderzoeklijn is in voorbereiding (zie punt 1.3.4.)

1.3.1. Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat

De wetgever heeft bij de hervorming van de wetgeving inzake de inkomstenbelastingen in 1962 duidelijk rekening willen houden met de draagkracht van de belastingplichtige. Deze ambitie stond vooral centraal bij de uitwerking van de personenbelasting. Genoemde belasting werd immers sindsdien geheven op de globale inkomsten, ongeacht de aard ervan en de cumulatieve belasting van de inkomsten van echtgenoten werd veralgemeend.

De wetgever ging uit van de gedachte dat een rechtvaardige lastenverdeling niet behoorlijk kon worden gerealiseerd indien enkel rekening werd gehouden met het fiscaal draagvermogen van het individu. Het gezin werd gezien als een economische eenheid, en derhalve werd, ter beoordeling van de draagkracht van de belastingplichtige, de samenstelling van zijn gezin in aanmerking genomen. Dit uitte zich o.m. in de verhoging van het belastingvrij minimum en een progressieve reductie op basis van het aantal familieleden ten laste. Op grond van voormeld beginsel werd ook de invoering gerechtvaardigd van de progressie van de tarieven in de personenbelasting. Wel werd erover gewaakt dat deze progressie niet zo hoog werd opgevoerd dat zij zou leiden tot een inkomensnivellering i.p.v. tot enkel een billijke aanpassing van de belastingdruk aan het werkelijke draagvermogen. Ook de omstandigheid dat de personenbelasting in principe wordt geheven op een netto-grondslag, geeft uiting aan het draagkrachtbeginsel.

Over de jaren heen is het Wetboek inkomstenbelastingen echter veelvuldig gewijzigd, met als gevolg dat van de oorspronkelijke bedoeling een eenvoudige belasting te ontwikkelen, weinig terecht is gekomen en dat van de eerbiediging van het draagkrachtbeginsel steeds minder sprake is. Dit rechtvaardigt de vraag of ons huidige stelsel *in globo* nog beantwoordt aan het grondwettelijk gewaarborgd gelijkheidsbeginsel, waarvan het draagkrachtbeginsel kan worden beschouwd als een uitloper. De zware fiscale druk op inkomsten uit arbeid vergeleken met de fiscale druk op andere inkomsten, vormt hiervan een schoolvoorbeeld. De belastingdruk voor loontrekkenden in ons land – al jaren de hoogste ter wereld – neemt ten opzichte van andere landen niet af, maar toe. Verder hebben de verschillende aanpassingen aan het Wetboek inkomstenbelastingen sinds 1962 ertoe geleid dat de Belgische inkomstenbelastingen hopeloos ondoorzichtig en ingewikkeld zijn geworden en rijst de vraag door welke basisopties de inkomstenbelastingen thans worden beheerst.

Belastingplichtigen hebben het steeds moeilijker om de logica van het systeem te doorgronden, zij worden geconfronteerd met talloze snel wijzigende, moeilijk te begrijpen fiscale regeltjes waarvan de samenhang en logica vaak ver te zoeken is. Belastingplichtigen dreigen hierdoor steeds meer te vervreemden van het fiscaal regime waaraan zij worden onderworpen. Een gevolg is dat zij steeds minder begrip kunnen opbrengen voor de zinvolheid van de forse financiële inspanning die jaarlijks van hen wordt verwacht.

De personenbelasting vandaag vertoont fundamentele onevenwichten die vragen om een meer grondige hervorming.

Opdat een degelijke hervorming op een voldoende ruim (maatschappelijk) draagvlak zou kunnen rusten, is voorafgaandelijk een grondig debat vereist dat rust op interdisciplinair fundamenteel onderzoek. Zo moet o.m. opnieuw de vraag worden gesteld of de oorspronkelijke basisopties inzake de personenbelasting (nl. een eenvoudige, efficiënte en rechtvaardige belasting naar draagkracht) nog wel als valabel kunnen worden beschouwd. Indien het draagkrachtbeginsel niet meer als een aanvaard uitgangspunt wordt beschouwd, rijst de vraag volgens welk(e) beginsel(en) de personenbelasting dan wel moet gestalte krijgen. Wordt het draagkrachtbeginsel daarentegen nog wel aanvaard, dan rijst de vraag of draagkracht beoordeeld moet worden op individuele basis (per belastingplichtige) dan wel rekening houdende met al dan niet juridisch gestructureerde samenlevingsvormen (bijv. feitelijke samenwoning, wettelijke samenwoning, huwelijk, enz.). Voorts rijst de vraag of vanuit het draagkrachtprincipe het nog kan worden verantwoord dat in de personenbelasting de verschillende soorten inkomsten zo uiteenlopend worden belast. Vergelijk daartoe bijv. de belasting op de roerende inkomsten en bepaalde onroerende inkomsten met de belastingdruk op inkomsten uit arbeid.

Beperkt de vaststelling van de draagkracht zich tot de “draagkracht” geput uit inkomen (ongeacht de oorsprong ervan: arbeid of vermogen), of moet ook rekening worden gehouden met het volledige vermogen van de belastingplichtigen, ook als dat geen inkomen genereert? Moet bij de vaststelling van de draagkracht naast het inkomen en/of vermogen eventueel nog rekening worden gehouden met andere factoren (bijv. de koppeling van draagkracht aan cognitieve capaciteiten, enz.)?

1.3.2. Belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap

De vennootschapsbelasting is in een erg open economie zoals de Belgische, een belangrijke parameter waarmee multinationale ondernemingen rekening houden bij het lokaliseren van hun investeringsbeslissingen. Tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie is echter een fiscale concurrentie waar te nemen waaraan ook België niet ontsnapt en zelfs effectief participeert. In dit verband kan o.m. worden gedacht aan de invoering van de aftrek voor risicokapitaal (de zgn. notionele interestaftrek), de aftrek voor octrooi-inkomsten, de aanpassing van het stelsel van de definitief belaste inkomsten, de uitbouw van een cel Fiscaliteit van buitenlandse investeringen. Naast de aantrekkelijkheid van het belastingstelsel (tarieven, belastbare grondslag, enz.) en de duurzaamheid en eenvoud (rechtszekerheid) van dit stelsel, is ook een performante administratieve omkadering (organisatie van de fiscale administratie) van cruciaal belang.

Een toenemende concurrentie houdt echter het gevaar in van een negatieve spiraal aan fiscale maatregelen (*‘race to the bottom’*).

De concurrentiepositie van België als investeringsland – mede als gevolg van de toenemende fiscale concurrentie tussen lidstaten – staat sterk onder druk. Dit rechtvaardigt de vraag of er nood is aan een grondige hervorming van de huidige vennootschapsbelasting.

Ook op dit terrein is een grondig onderbouwd debat vereist over de uitgangspremissen.

Zo rijst o.m. de vraag welke fiscale beleidsstrategieën (of combinaties ervan) de voorkeur verdienen:

nichegerichte stimulering versus lineaire stimulering van ondernemingsactiviteiten (o.m. onderscheid naar aard van activiteit; bijv. filmindustrie, coördinatiecentra, holdingactiviteiten, Research & Development (bijv. octrooiaftrek), 'treasury centers' (bijv. notionele interest aftrek), als investeringsland voor derde (groei)landen (inz. BRIC)), dan wel eerder naar omvang van ondernemingen (zeer grote ondernemingen, grote tot middelgrote ondernemingen, kleine ondernemingen)? Deze vraag houdt ook verband met de problematiek van de fiscale concurrentie en competitie binnen EU en buiten EU.

Welke rol kan en zou de vennootschapsbelasting moeten vervullen bij het stimuleren van een maatschappelijk verantwoord ondernemen (duurzaamheid – milieu – mobiliteit)?

Is de fiscale scheef trekking/verhouding tussen de financiering van de ondernemingsactiviteit met vreemd vermogen resp. eigen vermogen (notionele interest aftrek, roerende voorheffing, ...) wel verantwoord? Is er nood aan specifieke fiscale stimulering van het ondernemen middels eigen vermogen?

Welke houding moet worden ingenomen ten aanzien van een toenemende mobiliteit van ondernemingen? Zijn maatregelen zoals exitbelastingen bij emigratie van vennootschappen te overwegen (uiteraard binnen de grenzen hiertoe vanuit EU-oogpunt opgelegd)?

Wat is het meest gepaste verband of de meest gepaste onderlinge verhouding tussen de uitoefening van een ondernemingsactiviteit resp. in personenbelasting en de vennootschapsbelasting? Is het zinvol de strikte scheiding tussen personenbelasting en vennootschapsbelasting aan te houden of is er ruimte om die scheiding te temperen (bijv. middels fiscale transparantie)?

Is het onderscheid in fiscale behandeling van economische activiteiten resp. door non-profit instellingen, social profit- en profitinstellingen gerechtvaardigd? Is het met andere woorden zinvol om de strikte scheiding tussen rechtspersonenbelasting en vennootschapsbelasting aan te houden of is er ruimte om een gemengd regime in te voeren?

1.3.3. Fiscaal federalisme

Onder de druk van de financiële en daaropvolgende economische crisis lijkt in de EU, en meer in het bijzonder in de Eurozone, een toegenomen behoefte aan verdere integratie op fiscaal en begrotingstechnisch vlak. Deze vaststelling rechtvaardigt vragen over het al dan niet afstaan van 'fiscale' soevereiniteit door de lidstaten ten gunste van de EU resp. de Eurozone.

Moet de versterking van de economische en monetaire unie binnen de Europese Unie, en meer specifiek binnen de eurozone, effectief leiden tot een grotere inspraak op Europees niveau bij de uitoefening door de lidstaten van hun eigen fiscale bevoegdheden? Zo ja, tot hoever is men bereid deze verdergaande inspraak vanuit Europa toe te laten en hoe verhoudt dit alles zich tot het zgn. subsidiariteitsprincipe?

Veronderstelt een monetaire unie ook dat (op termijn) meer moet worden geraakt aan de nationale fiscale soevereiniteit zelf van de lidstaten en tot de invoering van regelrechte Europese belastingen?

Ten slotte roept de ontwikkeling naar meer regionale autonomie binnen de EU-lidstaten, vragen op over de mogelijkheden tot en de grenzen aan de verkaveling van fiscale bevoegdheden over meerdere bestuursniveaus en naar de wijze waarop bestuursrechtelijke verzelfstandigingsprocessen fiscaal het meest optimaal kunnen worden afgewikkeld.

1.3.4. Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief

Hoewel de personenbelasting al in de eerste onderzoekslijn (vanuit het perspectief van de draagkracht) en zijdelings ook in de derde onderzoekslijn (vanuit Europees oogpunt en op vlak van bevoegdheidsverdeling) aan bod komt, ontbreekt nog een belangrijk aspect van de personenbelasting in de drie huidige onderzoekslijnen. Een vierde onderzoekslijn wordt voorbereid om deze leemte op te vullen.

Binnen deze vierde onderzoekslijn zal het onderzoek vanuit een multidisciplinaire invalshoek (juridisch, sociologisch, economisch en ethisch) focussen op de fiscale gevolgen van het verwerven, het beheer en de overdracht van het privaat vermogen vanuit het perspectief van de eigenaar.

Zowel bestaande onderzoeksinitiatieven als nieuw onderzoek kunnen in de toekomst in deze onderzoekslijn worden ingebed.

1.4. Ondersteunende faculteiten en instellingen

Faculteit Rechten:

- Onderzoeksgroep Onderneming & Recht
- Onderzoeksgroep Overheid & Recht
- Onderzoeksgroep Persoon & Vermogen

Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen:

- Departement Accounting en Financiering
- Departement Algemene Economie
- Departement Marketing
- Departement Engineering Management

Faculteit Letteren en Wijsbegeerte:

- Centrum voor Ethiek - Departement Wijsbegeerte
- CLiPS (Computational Linguistics & Psycholinguistics)
- Departement Vertalers en Tolken
- TricS (Translation, Interpreting & Intercultural Studies)

Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen

- Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck

Antwerp Management School

1.5. Organen

1.5.1. Directiecomité

Renate Barbaix , Faculteit Rechten

Linda Brosens, Faculteit Rechten

Bart Cambré, Antwerp Management School

Bea Cantillon, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid

Bruno De Borger, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen

Marc De Ceuster, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Marc Deloof, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Eddy Laveren, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Willem Lemmens, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek

Paul Matthyssens, Antwerp Management School

Bruno Peeters, Faculteit Rechten - voorzitter Antwerp Tax Academy

Nicole Plets, Faculteit Rechten

Rik Smet, Faculteit Rechten

Jos Thys, Antwerp Management School

Jerôme van der Have, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek

Anne Van de Vijver, Faculteit Rechten

Luc Van Liedekerke, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek, Departement Management (Toegepaste Economische Wetenschappen)

Jacques Vanneste, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen

Leona Van Vaerenbergh, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte

Gerlinde Verbist, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid

1.5.2. Algemene ledenvergadering

Ten minste eenmaal per jaar komt de Algemene ledenvergadering samen voor reflectie over het te voeren en gevoerde onderzoeksbeleid. Daarbij worden de verschillende activiteiten van het voorbije jaar besproken en worden de initiatieven die reeds genomen zijn of zullen worden genomen voor het komende jaar overlopen. Hier wordt ook gereflecteerd over de verwezenlijkingen van Antwerp Tax Academy. Dit betreft de vormingsactiviteiten, studiedagen, publicaties, onderzoeksprojecten, doctoraten, samenwerkingen en dergelijke meer.

Tijdens de algemene ledenvergadering worden ook de bestaande onderzoekslijnen en mogelijke nieuwe onderzoekslijnen besproken.

1.6. Publiciteit

Antwerp Tax Academy kan voor de financiering van haar activiteiten rekenen op giften ,op de financiële ondersteuning van sponsors en op de inkomsten uit studieactiviteiten en uit onderzoeksopdrachten.

Voor de praktische organisatie van haar studiedagen doet ATA beroep op de diensten van het CBR (Centrum voor Beroepsvervolmaking Rechten) van de Faculteit Rechten. Zij nemen, tegen betaling, de praktische organisatie voor hun rekening en zorgen eveneens voor de publiciteit in de vorm van flyers en nieuwsberichten.

Naast dit alles heeft ATA ook een webpagina (www.antwerptaxacademy.be) met een overzicht van de werking, het doel, de achtergrond, de leden, het onderzoek, de activiteiten en het nieuws van ATA. Er worden ook hyperlinks gebruikt voor verwijzing naar verschillende artikels over ATA die in de pers verschenen zijn.

2. Onderzoek

2.1. Lopend doctoraatsonderzoek

- **Datamining voor het detecteren van fiscale fraude**

Doctoraatsonderzoek van Jellis Vanhoeyveld onder het promotorschap van prof. dr. ir. David Martens en prof. dr. Bruno Peeters. Gestart in januari 2015.

- **Trusting our institutions: compliance in taxation and the ethics of good governance**

Doctoraatsonderzoek van Jérôme van der Have onder het promotorschap van Willem Lemmens, Bruno Peeters en Luc van Liedekerke. Gestart in november 2014.

- **Eenjarigheid in het belastingrecht**

Doctoraatsonderzoek van Gert Van Dyck onder het promotorschap van prof. dr. Bruno Peeters en met de steun van de KPMG PhD Research Grant. Gestart in november 2014.

- **De strafrechtelijke handhaving van fiscale verplichtingen: een kritische analyse vanuit rechtsvergelijkend oogpunt**

Doctoraatsonderzoek van Jef Van Eyndhoven onder het promotorschap van prof. dr. Bruno Peeters. Gestart in april 2014.

- **Sales Promotion Schemes and VAT**

Doctoraatsonderzoek van Nathalie Wittock onder het promotorschap van Bruno Peeters en met de steun van een Deloitte-onderzoeksbeurs. Gestart in maart 2013.

- **Tax residence of companies as a connecting factor (revisited) from a national and international perspective.**

Doctoraatsonderzoek van Linda Brosens onder het promotorschap van Nicole Plets. Gestart in juli 2011.

- **De l'inopposabilité d'actes juridiques au fisc, étude positive et prospective dans les principes du droit fiscal belge et à la lumière d'ordres juridiques voisins ou supranationaux**

Doctoraatsonderzoek van Aymeric Nollet onder het promotorschap van Marc Bourgeois en Bruno Peeters (copromotor, dubbeldoctoraat met de universiteit Luik). Gestart in 2010.

- **De fiscaal-juridische analyse van gereglementeerde instellingen voor collectieve belegging (IBC's) naar Belgisch recht in een Europese context**

Doctoraatsonderzoek van Evelyne Verstraelen onder het promotorschap van Bruno Peeters. Gestart in oktober 2009.

2.2. In 2014 afgerond doctoraatsonderzoek

- **Een verkenning van de grondslagen van het *ne bis in idem* beginsel in het Belgisch belastingrecht**

Doctoraat in de rechten verdedigd op 8 december 2014 door **Anne Van de Vijver** onder het promotorschap van prof. dr. Bruno Peeters.

Voor een overzicht van de vóór 2014 verdedigde doctoraten wordt verwezen naar de website van ATA.

2.3. Onderzoeksfinanciering

Antwerp Tax Academy zet projecten op in samenwerking met financierende instanties om de belastingwetenschap op de kaart te zetten. Hieronder volgt een lijst van de projecten die onder ATA werden opgestart.

2.3.1. Huber & Crommen PhD Research Grant

In juni 2014 kon ATA de steun van het advocatenkantoor Huber & Crommen verwerven. Met deze middelen kon het doctoraatsonderzoek van de heer Jef Van Eyndhoven onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters gefinancierd worden. Jef Van Eyndhoven is verbonden aan de faculteit Rechten en zal gedurende vier jaar rechtsvergelijkend onderzoek doen naar de strafrechtelijke handhaving van fiscaalrechtelijke verplichtingen. Hij combineert dit onderzoek met zijn beroep als advocaat bij voornoemd kantoor.

2.3.2. KPMG PhD Research Grant

Het bedrijfsleven en het hoger onderwijs vinden elkaar steeds vaker, ook in de humane wetenschappen. Zo financiert KPMG Belastingconsulenten de Universiteit Antwerpen voor een doctoraatsstudie binnen het domein van het fiscaal recht.

Met het door KPMG Belastingconsulenten ter beschikking gesteld budget is Gert Van Dyck in november 2014 als onderzoeker aangeworven om een doctoraat voor te bereiden. Hij is alumnus van de Master fiscaal recht van UAntwerpen en werkzaam als consultant bij KPMG. Prof. dr. Bruno Peeters is promotor.

2.3.3. Deloitte PhD research Grant

ATA kon financiële steun verwerven van Deloitte om twee jonge talenten in te schakelen in het belastingonderzoek en -onderwijs aan de faculteit rechten.

De steun van Deloitte Belastingconsulenten betreft in eerste instantie het fundamenteel fiscaal onderzoek binnen de faculteit rechten. Met deze financiering kan de faculteit rechten van de Universiteit Antwerpen voor vier jaar mevrouw Nathalie Wittock aanstellen als doctoraatsonderzoeker onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters. Mevrouw Wittock is alumna van de Master fiscaal recht van UAntwerpen. Zij combineert de Deloitte PhD Grant met haar activiteit als fiscaal advocaat verbonden aan het advocatenkantoor Laga.

3. Activiteiten

De programma's van de verschillende activiteiten kunnen worden geraadpleegd in bijlage.

3.1. Groot Fiscaal Verkiezingsdebat

Ter gelegenheid van de 1ste verjaardag van Antwerp Tax Academy en de 75ste verjaardag van het advocatenkantoor Tiberghien Advocaten, had op dinsdag 18 februari 2014 het Groot Fiscaal Verkiezingsdebat plaatsgevonden. Het debat werd georganiseerd door Antwerp Tax Academy en Tiberghien Advocaten i.s.m. het Centrum voor Beroepsvervolmaking Rechten (CBR).

Centraal thema was de fundamentele hervorming van het Belgisch belastingstelsel.

Het debat werd gevoerd door een panel van politici die deel uitmaken van de Gemengde Parlementaire Commissie, belast met de fiscale hervorming en door een reflectiepanel samengesteld uit onafhankelijke deskundigen.

3.2. Studienamiddag: De fiscale aspecten van de zesde staatshervorming

Op dinsdag 13 mei 2014 vond een studienamiddag plaats met betrekking tot de fiscale aspecten van de zesde staatshervorming.

De fiscale aspecten werden besproken door verschillende sprekers op o.a. het juridisch en economisch vlak: prof. dr. Bruno Peeters, prof. dr. Nicole Plets, prof. dr. Jacques Vanneste, prof. dr. Tim Wustenberghs samen met Ethel Puncher (praktijkassistent UAntwerpen).

Ook de rol van het Rekenhof kwam uitgebreid aan bod. Deze rol werd toegelicht door de heer Ignace Desomer (voorzitter Rekenhof) en de heer Johan Devis (Eerste Auditeur Rekenhof).

3.3. Data Mining for Auditing and Fraud Protection

Op 6 november 2014 organiseerde Antwerp Tax Academy, in samenwerking met Antwerp Management School en Association of Certified Fraud Examiners, een studienamiddag over Data Mining.

De voordrachten werden gebracht door zowel academici als politici (federale regering en Europese Commissie). Tijdens een paneldiscussie, geleid door prof. dr. ir. David Martens en Patrick Risch (ACFE), kon het publiek vragen stellen aan een expertenpanel, bestaande uit Willem Debeuckelaere (voorzitter Privacycommissie), Erik Luts (Senior General Manager bij KBC), Harold Van Koeckhoven

(CEO van 'Institute of Internal Auditors Belgium'), Dierk op 't Eynde (coördinator data mining bij FOD Financiën) en Luc Toelen (Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR-IRE)).

Het programma verliep integraal in het Engels en werd georganiseerd met logistieke ondersteuning van het CBR.

4. Onderzoeksprojecten

4.1. Toegekende onderzoeksprojecten

4.1.1. FWO Project

Titel: Trusting our institutions: compliance in taxation and the ethics of good governance (Vertrouwen en instituties: belastingplicht en de ethiek van goed bestuur)

Promotoren: Wim Lemmens, Bruno Peeters en Luc Van Liedekerke

Dit project wordt betoelaagd door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, na selectie door het bevoegde FWO-expertenpanel.

Doctoraatsbursaal Jérôme van der Have, master in het Fiscaal en Notarieel Recht (Universiteit Leiden), werd op het project aangeworven om het onderzoek uit te voeren. onder promotorschap van prof. dr. Lemmens, prof. dr. Peeters en prof. dr. Van Liedekerke.

Periode: 01/01/2015 – 31/12/2018

4.1.2. BOF Project

Titel: Datamining voor het detecteren van fiscale fraude

Promotoren: David Martens en Bruno Peeters

Als verdere uitwerking van het onderdeel 'Datamining' uit het SBO projectvoorstel, werd een projectvoorstel voor het Bijzondere Onderzoeksfonds (BOF) van de Universiteit Antwerpen ingediend. De beurs werd verworven. Doctoraal onderzoeker Jellis Vanhoeyveld, verbonden aan de faculteit TEW, departement Engineering Management, werd op het project aangeworven en zal zijn onderzoek starten op 1 januari 2015.

Periode: 1/01/2015 – 31/12/2018

4.1.3. Projecten Steunpunt Fiscaliteit en begroting:

In uitvoering van het meerjarenplan van het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting en het kortetermijnonderzoek werden twee juridische onderzoekstrajecten toegewezen aan een consortium waar UAntwerpen oorspronkelijk niet bij betrokken was. Door de terugtrekking van een van de partners, werd in oktober 2014 UAntwerpen gevraagd om als partner bij het consortium aan te sluiten. Meer bepaald werd het consortium uitgebreid met de aan ATA verbonden professoren Bruno Peeters en Nicole Plets, die de verantwoordelijke promotoren werden voor het traject A2B "Hervorming van successierechten" en B2 "Fiscale stimuli in de personenbelasting ter bevordering

van gezinsgeïntegreerde ouderenzorg". Voor de uitvoering van beide projecten werden twee wetenschappelijk medewerkers aangeworven.

Deelproject 1:

Titel: De hervorming van de successierechten

Promotoren: Bruno Peeters en Nicole Plets

Voor de uitvoering van dit project werd wetenschappelijk medewerker Kathleen De Troeyer, alumna van de Master fiscaal recht van UAntwerpen en docent fiscaliteit bij Thomas More, aangeworven.

Periode: oktober 2014 - september 2015

Deelproject 2:

Titel: Fiscale stimuli in de personenbelasting ter bevordering van de gezinsgeïntegreerde ouderenzorg.

Promotoren: Bruno Peeters en Nicole Plets

Voor de uitvoering van dit project werd Rik Smet aangeworven. Hij is master in het Fiscaal recht en onderzoeker aan UAntwerpen sinds september 2013.

Periode: oktober 2014 – september 2015

4.1.4. PHD Research grants:

4.1.4.1. Huber & Crommen

Zie supra sub 2.3.1.

4.1.4.2. KPMG

Zie supra sub 2.3.2.

4.1.4.3. Deloitte PhD research Grant

Zie supra sub 2.3.3.

4.2. Aanvragen voor onderzoeksprojecten

4.2.1. SBO – IWT (RESET)

In januari 2014 heeft Antwerp Tax Academy het SBO (Strategisch basisonderzoek) projectvoorstel MANIFEST (Multilevel, Fair and Efficient Taxation – In search for a fair and efficient tax system in a federal setting) ingediend bij het IWT (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) met het oog op het verkrijgen van financiering.

Het centraal uitgangspunt van het project was de vraag in hoeverre het huidige fiscaal beleid en de fiscale regelgeving nog geschikt zijn voor een hedendaagse samenleving. Het projectvoorstel werd georganiseerd rond drie onderzoekslijnen.

In onderzoekslijn A zouden de normatieve en theoretische fundamenteën van een belastingsysteem vanuit verschillende perspectieven onderzocht worden.

Onderzoekslijn B zou de rol onderzoeken die belastingen spelen in de verschillende domeinen van het menselijk leven en de corresponderende beleidsdomeinen.

Onderzoekslijn C zou focussen op de ontwikkeling en verbetering van instrumenten om de effecten van belastingen in een meergelaagde staat te controleren, alsook de verbetering van een praktisch georiënteerd belastingbeleid. Er zou gewerkt worden aan zowel nieuwe instrumenten (datamining) als aan de verbetering van bestaande instrumenten (microsimulatie van belastingvoordelen). Ook het naleven van belastingregels zou onderzocht worden vanuit recent onderzoek over het toepassen van gerichte stimuli (*'nudging'*) en linguïstische eigenschappen van overheidscommunicatie.

De financiering werd niet toegekend door het IWT, maar het project zal in herwerkte vorm opnieuw ingediend worden in januari 2015 onder de naam RESET (Resources for enhancing efficiency, equity and legitimacy of the tax system). Er werd binnen ATA een werkgroep samengesteld voor de herformulering van het project.

4.2.2. FWO

Bij het FWO werd een project ingediend met als titel: "Hoe kan 'nudging' bijdragen tot een doeltreffende communicatie van de belastingadministratie met de belastingplichtige?", onder promoterschap van prof. Patrick De Pelsmacker, prof. Leona Van Vaerenbergh en prof. Bruno Peeters. De financiering werd niet toegekend.

5. Samenwerking

5.1. Akkoord met FOD Financiën

Met het oog op samenwerking met partners buiten Antwerp Tax Academy werd een akkoord gesloten met de Federale Overheidsdienst Financiën voor onderzoek inzake de hervorming van de inkomstenbelastingen.

Dit project bestond wat ATA betreft uit het formuleren van diverse voorstellen voor een fundamentele hervorming van de personenbelasting samen met het uitvoeren van simulaties die toelaten de impact te meten van de geformuleerde hervormingsvoorstellen. Bij de keuze van beleidsvoorstellen werd rekening gehouden met de beleidsmatige en technische oriëntaties die door de Minister, na overleg met de ad hoc werkgroep en de administratie, werden geformuleerd.

Promotoren: Bruno Peeters en Gerlinde Verbist

5.2. Contract met de Vlaamse Gemeenschap

Met de Vlaamse Gemeenschap werd een contract gesloten voor een 'in house opleiding' over de fiscale aspecten van de zesde staatshervorming aan topambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap.

promotoren: Bruno Peeters, Nicole Plets en Anne Van de Vijver

5.3. Overige samenwerkingsverbanden

ATA houdt met diverse universiteiten en instanties contacten om verdere samenwerkingen op poten te zetten. Hieronder een overzicht van de samenwerkingen die reeds werden aangegaan:

- **Tilburg University:** Er is afgesproken met de Universiteit van Tilburg dat de onderwerpen van de eindverhandelingen van de studenten Master Fiscaal Recht dubbel worden toegekend aan een van onze studenten en aan een Tilburgse student. Daar komt dan rechtsvergelijkend onderzoek uit voort. In een opstartfase (academiejaar 2014-2015) werden een zestal onderzoekstitels voorgesteld.
- **ICHEC – ESSF:** Er is een samenwerkingsakkoord met ICHEC (Brussels Management School) sinds 1996. De bedoeling is dat docenten, maar ook studenten en onderzoekers, naar Antwerpen komen. De samenwerking is onder meer interessant voor internationale studiedagen en ideaal voor tweetalige activiteiten.
- **ULiuk (Tax Institute HEC Liège):** Er is een samenwerking in de vorm van een dubbeldoctoraat en er zijn vooruitzichten op een internationale Francqui-leerstoel.
- **SIRET (Scientific Institute for Research in Economics of Taxation):** SIRET is een samenwerkingsverband van de Sectie Fiscale Economie van de Universiteit van Amsterdam, het Fiscaal Economisch Instituut (FEI) van de Erasmus Universiteit Rotterdam en het Fiscaal Economisch Instituut Tilburg (FEIT) van de Universiteit van Tilburg, met als doel de bevordering van het fiscaal economisch onderzoek in Nederland. In januari 2015 is een eerste bijeenkomst gepland om te overleggen over een eventuele samenwerking tussen ATA en SIRET.

6. Financiële situatie

De werkingsmiddelen van de Antwerp Tax Academy zijn beperkt. Het budget werd daarom tijdens het eerste werkjaar ten laste gelegd van het krediet van de Master Fiscaal Recht, van sponsoring (desgevallend in natura) door derden en door opbrengsten van door Antwerp Tax Academy georganiseerde studiedagen en congressen. Met het aantrekken van onderzoeksprojecten is Antwerp Tax Academy erin geslaagd op korte termijn te komen tot de vooropgestelde zelffinanciering.

De financiële kerncijfers zijn als volgt:

FINANCIËEL OVERZICHT ANTWERP TAX ACADEMY 2014	
OVERGEDRAGEN SALDI VAN 2013	23.411,04
INKOMSTEN 2014 (in EUR)	
Giften	805,00
Bijdrage verkiezingsdebat	100,00
Inschrijvingsgelden	4.500,00
Inkomsten Ministerie Vlaamse Gemeenschap	8.500,00
FOD Financiën	127.000,00
TOTAAL INKOMSTEN 2014	140.905,00
UITGAVEN 2014 (in EUR)	
Orde van Vlaamse Balies	220,00

Logistieke ondersteuning CBR	2.745,90
Associatie voor Logistieke en Economische Activiteiten (kosten m.b.t. catering)	504,31
Kosten ICT, REPRO, Drukwerk, representatiekosten, gelegenheidsgeschenken, Nieuwe mediadienst	5.297,00
Vervoer en verzending	311,12
Loonkosten	34.187,27
Kosten overhead	19.688,15
Overdracht saldi	61.393,16

TOTAAL UITGAVEN 2014	124.346,91
-----------------------------	-------------------

JAARRESULTAAT 2014	16.558,09
---------------------------	------------------

TOTAAL BESCHIKBAAR SALDO 2014	39.969,13
--------------------------------------	------------------

7. Verdere planning

- Januari 2015: Indienen SBO projectvoorstel onder de titel 'RESET: Resources for enhancing efficiency, equity and legitimacy of the tax system'.
- Januari 2015: Eerste bijeenkomst met SIRET (Scientific Institute for Research in Economics of Taxation) over eventuele samenwerking
- Activiteiten 2015:
 - Voorjaar 2015: studienamiddag rond rekeningrijden
 - Voorjaar/najaar 2015: twee studienamiddagen over overdracht van familiebedrijven
 - Voorjaar 2015: internationaal congres over Taxatie en trust, i.s.m. UCSIA
 - Voorjaar/najaar 2015: studieavond rond dubbele (niet-)belasting

Jaarverslag Antwerp Tax Academy 2014

Bijlage - Activiteitenprogramma's

1.1.Groot Fiscaal Verkiezingsdebat

Programma:

18.30 uur Onthaal

18.50 uur Verwelkoming

prof. dr. Bruno Peeters - *voorzitter Antwerp Tax Academy*

19.00 uur Fiscaal debat: Naar een fundamentele hervorming van het Belgisch belastingstelsel?

Moderator:

Kathleen Cools - *journalist VRT*

Politiek panel:

Meyrem Almaci - *Groen*

Rik Daems - *Open Vld*

Carl Devlies - *CD&V*

Dirk Van der Maelen - *sp.a*

Veerle Wouters - *N-VA*

Reflectiepanel:

prof. dr. Bea Cantillon - *UAntwerpen en ATA*

Peter De Keyzer - *hoofdeconoom BNP Paribas-Fortis*

Ivan Van de Cloot - *hoofdeconoom Itinera Instituut en Antwerp Management School*

Koen Van Duyse - *Tiberghien Advocaten*

20.30 uur Slottoespraak: op weg naar een substantiële lastenverlaging op arbeid.

Koen Geens – *Minister van Financiën*

21.00 uur Receptie (aangeboden door Tiberghien Advocaten)

1.2.Studienamiddag: De fiscale aspecten van de zesde staatshervorming

Programma:

13.30 uur Onthaal

13.50 uur Verwelkoming

prof. dr. Bruno Peeters – *gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen, Faculteit Rechten, advocaat balie Antwerpen*

14.00 uur Het economisch kader

prof. dr. Jacques Vanneste – *gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen, Faculteit Toegepaste en Economische Wetenschappen*

14.30 uur Het algemeen fiscaal-juridisch kader: de grondwet en de bijzondere financieringswet

prof. dr. Bruno Peeters

15.00 uur De weerslag van de zesde staatshervorming op de personenbelasting

prof. dr. Nicole Plets – *hoofddocent Universiteit Antwerpen, Faculteit Rechten*

15.45 uur Koffiepauze

16.00 uur De rol van het Rekenhof

Ignace Desomer - *voorzitter Rekenhof*

Johan De Vis - *eerste auditeur Rekenhof*

16.50 uur De weerslag van de zesde staatshervorming in de belasting niet - inwoners

prof. dr. Tim Wustenberghs – *docent Universiteit Antwerpen, Faculteit Rechten, advocaat balie Brussel*

17.30 uur Vragen en slotwoord

1.3.Data Mining for Auditing and Fraud Protection

Programma:

13.30 uur Verwelkoming

prof. dr. Johan Meeusen – *vice-rector UAntwerpen*

13.40 uur Introductie

John Crombez – *Staatssecretaris voor Sociale en Fiscale Fraude*

14.00 uur Introductie tot Data Mining en een casus in 'Residence Fraud Detection'

prof. dr. ir. David Martens, ATA

14.45 uur Data-analyse voor betere auditing en beleidsmaking

Rudy Genbrugge, *DG for Agriculture and Rural Development, Europese Commissie*

15.30 uur Pauze

16.00 uur Process Mining voor auditing en fraude detectie

Wil van der Aelst, *TU Eindhoven*

16.45 uur Paneldebat over de toepassing en het gebruik van data mining met vragen uit het publiek

Moderatoren:

prof. dr. ir. David Martens – ATA

Patrick Risch – *voorzitter ACFE Belgium/Head of Fraud Prevention & Detection bij BNP Paribas Fortis*

Panelleden:

Willem Debeuckelaere – *voorzitter Privacycommissie*

Erik Luts - *Senior General Manager bij KBC*

Harold Van Koeckhoven - *CEO van Institute of Internal Auditors (IIA) Belgium*

Dierk op 't Eynde - *Coördinator data mining bij FOD Financiën*

Luc Toelen – *Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR-IRE)*

17.45 uur Slotbeschouwingen

prof. dr. Ann Jorissen – *academisch directeur AMS*

17.55 uur Slot

prof. dr. Paul Matthyssens – *decaan AMS*

18.00 uur Receptie